

Fris-Nytt 4 – 2021

Foto: Pixabay

Fris-Nytt 4 – 2021

Innehåll:

- **Ordförande har ordet**
- **Höstmötet i Fagersta**
- **Fris besökte...**
 - ★ *Teater Grannfolkets uppsättning av Aska & Akvavit*
 - ★ *Seminarieret "Östersjön - vårt gemensamma hav"*
 - ★ *Författarfrukost med Schildts & Söderströms*
- **SuomiArt: Årets konstnär utsedd**
- **Glimtar från självständighetsfirandet**
- **Historisk juldessert**
- **Kalendarium se även fris.nu**

Ordförande har ordet

Föreningarna och förbundet har sakta börjat komma i gång efter pandemin och snart går vi mot ett nytt år och håller tummarna att det skall bli så normalt som möjligt utan restriktioner.

Foto: Monica Eckermalm

Jag vill tacka alla föreningar och förbundsstyrelsen för det gångna året och önskar God Jul och Gott Nytt År 2022!

**Jack Stenberg,
Förbundsordförande**

Höstmötet i Fagersta

Rundvandringen under höstmötet stannade bland annat vid Fagersta Bruksmuseum. Foto: Fris

Helgen den 23–24 oktober höll Fris sitt höstmöte i Fagersta. Omkring 25 personer, föreningsrepresentanter såväl som inbjudna gäster, deltog för att bland annat diskutera frågor om förbundets framtid, gå på rundvandring i bygden och utbyta erfarenheter om hur föreningarna haft det hittills under pandemin. En presentation av den interna rapport som Paulina Kronqvist gjort på uppdrag av Fris om svensk ungdomspolitik samt en engagerande workshop om ny kommunikationsplan hölls också.

Som ett stopp på rundvandringen, ledd av före detta förbundsordförande Inger Nyblom Hermansson (ordförande i Finlandssvenskar i Fagersta med omnejd) gavs ett föredrag om finlandssvenska arbetares historia i bygden. Föredraget hölls av fotograf Peter Nyblom inne på Fagersta Bruksmuseum.

På lördagskvällen serverades en mycket uppskattad tvårättersmiddag på Fagersta Brukshotell varvad med musikaliska tonsättningar av finländska författare med trubadurduon "Birgits pojkar" (Perhåkan Forss och Ralph Björkqvist) samt avtackning av tidigare ordförande Inger Nyblom Hermansson och före detta ekonomiansvarig Inger Ahlnäs.

Från vänster: Inger Nyblom Hermansson, Jack Stenberg och Inger Ahlnäs. Foto: Fris

Resultatet av den interna rapport som Paulina Kronqvist gjort på uppdrag av Fris presenterades med analyser om hur svensk ungdomspolitik bland riksdagspartierna ser ut kring frågor som kan vara relevanta för nyinflyttade finlandssvenskar. I slutsatsen av rapporten ställer författaren frågor om hur Fris kunde driva verksamhet för unga finlandssvenskars räkning och där det sammanfattas att det finns sex områden som på något vis berör unga finlandssvenskar i den svenska politiken. Dessa är studier och högre utbildning, forskning, nordiskt samarbete, nationella minoriteter, bostadsmarknaden samt arbete.

Rapporten föreslår att Fris på olika sätt kan följa med och engagera sig i alla ämnesområden, men ger också mer specifika rekommendationer. Arbetet i sin helhet kommer att tryckas upp i ett fåtal fysiska exemplar för visning och som gåvor till samarbetspartners. Digitalt kan rapporten erhållas från Fris kansli.

Under söndagen hölls bland annat en runda där närvarande föreningsrepresentanter kunde presentera sin verksamhet och hur de hittills påverkats av pandemin, en gästföreläsning från ABF Västerås

studieombudsman Eva-Marie Rasmusson om potentiella samarbetsformer samt en workshop med styrelseledamot Magnus Kortell om att ta fram ny kommunikationsplan. Processen med den senare är tänkt att involvera samtliga medlemsföreningar. Mer information om detta kommer i början av 2022.

Omslaget till Paulina Kronqvists rapport "Svensk ungdomspolitik". Foto: Fris

Fris besökte...

★ Teater Grannfolkets uppsättning av Aska & Akvavit

Lilian Larnefeldt, Ingegerd Andersson, Mats Utbult, Tommy Andersson och Bodil Åkerblom-Wiker på scen under premiären av Bengt Ahlfors pjäs "Aska & Akvavit". Foto: Magnus Åkerblom-Wiker

Fris verkställande utskott gästade fredagen den 22 oktober Hjorthagens kulturhus för att se Bengt Ahlfors pjäs "Aska och Akvavit" som Teater Grannfolket äntligen kunde spela upp. Hösten 2019, på Fris 50-årsjubileum, fick vi ett smakprov och nu två år senare var det äntligen dags att genomföra pjäsen.

Bodil Åkerblom-Wiker spelar änkeöverstinnan Vera Malmgren som har svårt att begrava sin make och urnan är med under hela pjäsen. Rollen är relativt krävande med långa dialoger att komma ihåg, Änkeöverstinnans dotter, spelad av Lilian Larnefeldt, och sonen vill gärna sälja lägenheten och sätta modern på ett ålderdomshem. De vill av olika skäl få ut sitt arv. Ingegerd Andersson är som klippt och skuren i rollen som den före detta svärdottern. Trotjänarinnan Kirsti stödar och undrar över alla både makabra och roliga vändningar, missförstånd och överraskningen som dyker upp från det förflutna.

En mycket bra komedi med realistiska funderingar om livet, ålderdom och girighet men som också innehöll värme och kärlek. Vi väntar med spänning på nästa pjäs som Teater Grannfolket sätter upp.

Carita Haaksi, vice ordförande

★ **Östersjön – vårt gemensamma hav**

Stämningen var på topp då Samfundet Sverige-Finland och Östersjöfonden kallat till en serie av seminarier om Östersjön på Högloftet, Skansen. Novembermörkret hade precis lagt sig när det mer än tre och en halv timme långa programmet inleddes. Efter välkomnande dryck och äppelkaka fick deltagarna bland annat bekanta sig med såväl expertutlåtanden kring "Östersjöproblemet", som policyperspektiv på Baltic Governance av Lisa Emilia Svensson (UD) och Henrik Ringbom (Åbo Akademi) och entusiastisk framtidsspaning med Mikael

Karlsson, docent i miljövetenskap på Uppsala universitet.

På plats för att diskutera politikens effektivitet i miljöfrågor fanns Sveriges dåvarande miljöminister Per Bolund samt Finlands Krista Mikkonen via länk. Ett panelsamtal om medias roll i östersjöproblematiken med Tina Elfving, föreståndare för Östersjöcentret på Stockholms universitet och journalisterna Peter Buchert (Hufvudstadsbladet) och Folke Rydén rundade fint av de debattinriktade inslagen.

Sveriges och Finlands miljöministrar deltog i Östersjöseminariet den 18 november på Högloftet, Skansen. Per Bolund fanns på plats och Krista Mikkonen deltog via videolänk. Foto: Samfundet Sverige-Finland

Medarrangerande Östersjöfonden hade kvällen till ära bjudit in tre av sina tidigare pristagare för att framhålla lokala initiativ. Företrädare från "Håll skärgården ren", "Marint Kunskapscenter" och "Emmaus Europa" lyfte med hjälp av tal och bilder sina goda exempel på att förbättra och sprida kunskap om miljön i och kring Östersjön.

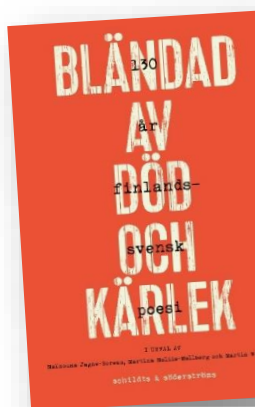

Foto: Fris

Kvällen avslutades med mingel i det marina museet, Baltic Sea Science Center (bilden).

★ **Författarfrukost med Schildts & Söderströms**

Den 9 november hölls en författarfrukost på Finlandsinstitutet anordnad av Helsingforsbaserade Schildts & Söderströms förlag. Bokförlaget har gett ut litteratur på svenska sedan 1891 och i år uppmärksammas detta med en särskild antologi, "Bländad av död och kärlek", med "det bästa ur den finlandssvenska poesin från de senaste 130 åren".

Poesisamlingen "Bländad av död och kärlek – 130 år av finlandssvensk poesi" (Schildts & Söderströms 2021) har sammanställts av Maïmouna Jagne-Soreau, Martina Moliis-Mellberg och Martin Welander. Foto: Schildts & Söderströms

Två av de tre redaktörerna för antologin, Martin Welander och Martina Moliis-Mellberg, befann sig på plats för att intervjuas om arbetsprocessen med samlingen av förlagets litterära chef Anna Friman. ↓

Foto: Fris

– Inget svepskäl är för dåligt för att lyfta fram den finlandssvenska poesin, säger Martin Welander skämtsamt och förklarar att den finlandssvenska poesiskatten är så mycket större än många tror.

Som exempel framhölls att "Svensk poesi", den samling som Albert Bonniers Förlag gav ut 2016, innehåller många dikter författade av finlandssvenska poeter. Närmare bestämt var sjätte poet i antologin från och med Johan Ludvig Runeberg är hemma från andra sidan Bottenviken.

Författarfrukosten bjöd förutom presentation och gratisexemplar av antologin på samtal med författare, såsom bokaktuella Merete Mazzarella ("Från höst till höst"), Martina Moliis-Mellberg ("falk"), Robert Åsbacka ("Kistmakarna") och Anna Lindholm ("Den rätta färgen"). Deltagarna fick även smakprov på kommande boktitlar för 2022.

SuomiArt: Årets konstnär utsedd

Lördagen den 13 november hölls finalfesten för SuomiArts konstnärstävling 2021. Under kvällen tillkännagavs vinnaren av utmärkelsen Årets konstnär och ett program innehållandes klassisk musik, intervjuer med nominerade och mingel gavs på Finlandsinstitutet. Vinnare som årets sverigefinländska konstnär blev Tanja Ahola Rothmaier med konstverket "Mormor/Mummu". Utöver juryns pris delades utmärkelsen "publikens favorit" ut till "Tröst och avsked" av Anne-Britt Strannerklint.

Ur juryns motivering om vinnande Tanja Ahola Rothmaiers konstverk:

"Konstverket är ett kvinnoporträtt som berör och bjuder in till eftertanke kring kvinnorollen i Finlands historia. Genom sin hänvisning till familjealbumens släktbilder förmedlar konstnären ett intresse för identitetsfrågor

samt individens ursprung och sätter
mänskliga relationer i fokus.”

Konstverket "Mormor/Mummu".
Foto: suomiart.se

Bland de omkring 300 personer som före
finalfesten hade röstat på sin favorit lottades
ett presentkort på Finska Bokhandeln ut värt
400 kronor. Läs mer om vinnarna [här](#).

Glimtar från självständighetsfirandet

Finlands ambassadör i Stock-
holm, Maimo Henriksson, bjöd
in Fris ordförande Jack Sten-
berg på självständighetsmingel
och vice ordförande Carita
Haaksi var med. Minglet ägde
rum den 6 december i
ambassadörens residens dit
cirka 40–50 gäster hade blivit
inbjudna.

I väntan på att ambassad-
minglet ska börja. Foto:
Fris/Carita Haaksi

Söndagen den 5 december
ordnade Föreningen Svenska
Österbottningar i Stockholm en
visning av "Maria's Paradise" på
biograf Zita. 17 personer deltog
i självständighetsfirandet för att
se den verklighetsbaserade
spelfilmen om finländska sekt-
ledaren Maria Åkerbloms liv.

Vid entrén till
salong 3 försågs
biobesökarna med
varsin finländsk
snackpåse. Foto:
Fris

Historisk juldessert:

Saffranspaj med crème chantilly

Saffranspajen är inspirerad av ett äkta 1700-tals julbord som kocken Kenny Sundqvist dukade upp på Strömsö. Foto: Marika Lytts-Råholm/Yle (bilden är redigerad)

Första akten:

Tillred en valfri pajdeg. Eftersom fyllningen blir söt behöver den inte innehålla så mycket socker (och så är det ju nyttigare även om det nog var mer tidsenligt med socker i större mängd när originalreceptet gjordes). Fyllning nedan är beräknad för 12 små pajer i stora muffinsformar eller i en pajform med 18 cm i diameter.

Ingredienser till fyllningen

- ✓ 8 dl grädde
- ✓ 12 äggulor (gör gärna maränger av äggvitorna:)
- ✓ 2 pkt saffran
- ✓ 2 dl socker

Andra akten:

- Fördela pajdegen i ca 12 formar på en ugnsplåt.
- Förgrädda pajerna i 175° tills de fått lite färg.
- Blanda ihop alla ingredienser till fyllningen!

- Häll fyllningen i de förgräddade pajerna.
- Grädda dem ytterligare i 175° tills de fått en gyllenbrun färg och med stelnad fyllning. 10–12 min för små pajer och ca 15–20 min för en stor.

Testa om den gyllenbruna pajen är klar genom att försiktigt skaka den. Stelnad fyllning = färdig!

Tredje akten:

- Vispa upp 1–2 dl grädde med en halv vaniljstång och 1 tsk socker.
- Fördela små klickar på pajerna i formarna eller vid sidan om i en skål.
- Tillför gärna syrlighet i form av tinade bär, sylt eller syrliga färska bär som garnering.

Bonne chance!

Källa: Svenska Yle/Kenny Sundqvist

Kalendarium se även fris.nu

Januari

22/1 kl. 14: Finlandssvenskar i Uppsala ställer in sin julfest 16 december p.g.a. omikronvarianten, men avhåller en "Efterjulfest" den 22 januari på Träffpunkten, Storgatan 11. Ingen föransmälan. Det firas traditionellt med risgrynsgröt och saftsoppa, skink- och ostmacka, pepparkaka och glögg, samt förhoppningsvis "julstjärna" till kaffet. Hedersgäst är Jouni som drar sitt dragspel med julmusik och medlemmarna skänker prylar i stället för att köpa en julklapp. Utlottning av "cirkulations-grejer" - lotten kostar 5 kr/styck och ca 20–25 lotter finns att köpa.

Kansliets öppettider

Med anledning av den rådande situationen kring covid-19 har kansliet fortfarande begränsade fysiska öppettider. Slå gärna en signal och kolla att vi är på plats.

Det går bra att nå förbundet i akuta ärenden på telefon +46 (0)72-329 31 31 eller via mejl till ordforande@fris.nu

**Nästa Fris-Nytt utkommer v. 10
Manusstopp 1 mars**

Välkomna till Fris

Besök: Bellmansgatan 15 NB, Stockholm

Mejl: kansli@fris.nu

Mobil/SMS: +46 (0)72-329 31 31

Jack Stenberg

Förbundsordförande

Mejl: ordforande@fris.nu

Mobil/SMS: +46 (0)70-717 44 85

Facebook/Messenger:

@finlandssvenskarnasriks

Instagram:

@fris.nu

Hemsida:

www.fris.nu

Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige, Fris, är centralorganisationen för finlandssvenska ideella föreningar som är verksamma i Sverige. Fris grundades 1969 och idag har förbundet cirka 1 000 medlemmar fördelade på 17 föreningar runt om i landet som alla arbetar för att främja finlandssvensk kultur och finlandssvenska intressen i Sverige och Finland. Fris bedriver informationsverksamhet för ökad kunskap hos Sveriges befolkning om finlandssvenskarna genom att anordna och delta i olika slags kultur-, samhälls- och fritidsaktiviteter samt samarbeta med och påverka organisationer och myndigheter i Sverige och Finland.